

Temat: Buntownicy i antybohaterowie.

Na dzisiejszej lekcji:

- wskażesz bohaterów literackich – buntowników i antybohaterów ;
- określisz motywy postępowania bohaterów;

ZACZYNAMY

1. Sprawdzenie pracy domowej

Ćwiczenia 1-9 str. 220

W podanym zestawie lektur wyszukaj takie postacie, które moglibyśmy nazwać **antybohaterem**.

Charles Dickens, Opowieść wigilijna

Aleksander Fredro, Zemsta

Aleksander Kamiński, Kamienie na szaniec

Adam Mickiewicz, Reduta Orzona, Śmierć Pułkownika, Świtezianka, Dziady część II, Pan Tadeusz

Antoine de Saint-Exupéry, Mały Książę

Henryk Sienkiewicz, Quo vadis, Latarnik

Juliusz Słowacki, Balladyna

2. Zapisanie tematu lekcji.
3. Wskazanie bohaterów, których można określić buntownikami . Określenie celów i motywów postępowania bohaterów.

BALLADYNA informacje ogólne

<https://youtu.be/Tf5kWgXQn18>

BALLADYNA streszczenie

<https://youtu.be/k3p8TmVNMkc>

BALLADYNA bohaterowie

<https://youtu.be/NoiQh1w-F-M>

Dla chętnych

Balladyna pytania i odpowiedzi

<https://youtu.be/N1F3bwT3zt0>

4. KARTA PRACY

imię i nazwisko ucznia

Zadania odnoszą się do zamieszczonego fragmentu lektury oraz treści całej książki.

JULIUSZ SŁOWACKI, BALLADYNA

KIRKOR

do wdowy

Stuchajcie, matko! na świat wyjechałem

Szukać ubogiej i cnotliwej żony;

Dalej nie jadę, bo tu napotkałem

Cudowne bóstwa!... [...]

[...]

Dziś nie umiem

Wybrać...

[...]

Proszę o rękę jednej z córek... [...]

WDOWA

Córka moja?...

Ja mam dwie córki –

ale Balladyna...

KIRKOR

Czy starsza?

WDOWA

Tak jest... a młodsza Alina

Także jak anioł...

KIRKOR

do siebie

Jaki wybór trudny!

Starsza jak śniegi –

u tej warkocz cudny,

Niby listkami brzoza przyodziana;

Ta z alabastrów –

a ta zaś różana –

Ta ma pod rzesą węgle –

ta fijołki –

Ta jako złote na zorzy aniołki,

A ta zaś jako noc biała nad rankiem.

[...]

Więc obie kochać, a jedną zaślubić?

Lecz którą

kochać? którą tylko lubić?...

[...]

KIRKOR

Któraż z was, dziewice,

Będzie mię więcej kochała po ślubie?

Jak będzie kochać? lubić, co ja lubię?

Jak mi rozchmurzać gniewu nawałnice?

BALLADYNA

O panie! Jeśli w zamku są czeluście,

Z czeluści ogień bucha, a ty każesz

Wskoczyć – to wskoczę. Jeśli na odpuście

Książdz nie rozgrzeszy, to wezmę na siebie

Śmiertelne grzechy, którymi się zmażesz.

Jeżeli dzida będzie mierzyć w ciebie,

Stanę przed tobą i za ciebie zginę...

Czegóż chcesz więcej?...

[...]

KIRKOR

do Aliny

A ty, młodsza dziewo,

Co mi przyrzekasz?

ALINA

Kochać i być wierną.

[...]

Jeśli mnie wybierzesz,

[...] to musisz obiecać,

Że mię do zamku twojego zabierzesz

Z matką i siostrą... Bo któż będzie matce

Gotować garnek? kto ogień rozniecać?

Ona nie może zostać w biednej chatce,

Kiedy ja będę w pałacach mięszkała.

Patrz, ona siwa jak różyczka biała. [...]

BALLADYNA

Byłabym poczwarą

Niegodną twojej ręki, ale piekła,

Żebym się matki kochanej wyrzekła.

Prócz matki, siostry, wszystko ci poświęcę.

Juliusz Słowacki, *Balladyna*, Wrocław 1984.

-
- 1 **Nanizać** – nawlec coś na nić, sznurek, żyłkę.
  - 2 **Naparstek** – ochraniacz na palec używany podczas szycia.
  - 3 **Spiżowy** – głęboki, silny.
  - 4 **Familiarne** – poufale.
  - 5 **Chyłkiem** – ukradkiem, niepostrzeżenie.

ZADANIA DO TEKSTU

Zadanie 1. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych sformułowań. Podkreśl **P**, jeśli sformułowanie jest prawdziwe, albo **F** – jeśli jest fałszywe.

W rozmowie uczestniczą postacie realistyczne i fantastyczne. **P**

F

Bohaterami dramatu są postacie znane z polskiej historii. **P**

F

Zadanie 2. (0–2)

Na podstawie wypowiedzi bohaterki w podanym fragmencie sformułuj po jednym argumencie, którymi posłużyły się siostry, aby przekonać Kirkora do siebie.

Argument sformułowany na podstawie wypowiedzi Aliny:

Argument sformułowany na podstawie wypowiedzi Balladyny:

Zadanie 3. (0–3)

Każdego człowieka charakteryzuje język, jakim się on posługuje.

a) Spośród podanych określeń dobierz te, które charakteryzują – odpowiednio – Alinę i Balladynę. Wpisz obok imienia bohaterki właściwe litery.

Cechy języka:

- A. stosowanie wykrzyknień
- B. wyrazy nacechowane negatywnie
- C. słownictwo wyrażające opanowanie
- D. używanie zdrobnień
- E. słownictwo wyrażające grozę

Alina:

Balladyna:

b) Na podstawie języka wypowiedzi bohaterek w podanym fragmencie określ jedną cechę charakteru każdej z nich oraz podaj po jednym przykładzie – z całego dramatu – zachowania ilustrującego tę cechę.

Alina – cecha charakteru uwidoczniająca się w wypowiedzi:

Przykład:

Balladyna – cecha charakteru uwidoczniająca się w wypowiedzi:

Przykład:

Zadanie 4. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Podkreśl P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F –jeśli jest fałszywa.

Potwierdzenie szczerości słów Balladyny *Prócz matki, siostry, wszystko*

P

ci poświęcę można odnaleźć w kolejnych wydarzeniach przedstawionych w utworze.

F

Zakończenie utworu dowodzi, że na losy tytułowej bohaterki miały wpływ siły nadprzyrodzone.

P

F

Zadanie 5. (0–1)

**Czym różni się sposób widzenia świata przez Alinę od sposobu widzenia świata przez Balladynę?
Sformułuj wniosek na podstawie poniższego fragmentu.**

ALINA

Ach, pełno malin – a jakie różowe!
A na nich perły rosy kryształowe.
Usta Kirkora takie koralowe
Jak te maliny ... [...]

BALLADYNA

Jak mało malin! a jakie czerwone
By krew. – Jak mało – w którą pójde stronę?
Nie wiem... A niebo jakie zapalone
Jak krew... Czemu ty, słońce, wschodzisz krwawo?

Zadanie 6. (0–1)

Uzupełnij poniższe zdania w taki sposób, aby treść zawierała prawdziwe informacje.

W zaprezentowanym fragmencie utworu wyrażenia: „do wdowy”, „do siebie”, „do Aliny” to charakterystyczny dla dramatu przykład tekstu zwanego

Umożliwia on lepsze zrozumienie utworu, ponieważ poniekąd zastępuje nieobecnego w dramacie .

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie. Podkreśl odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie 1., 2. albo 3.

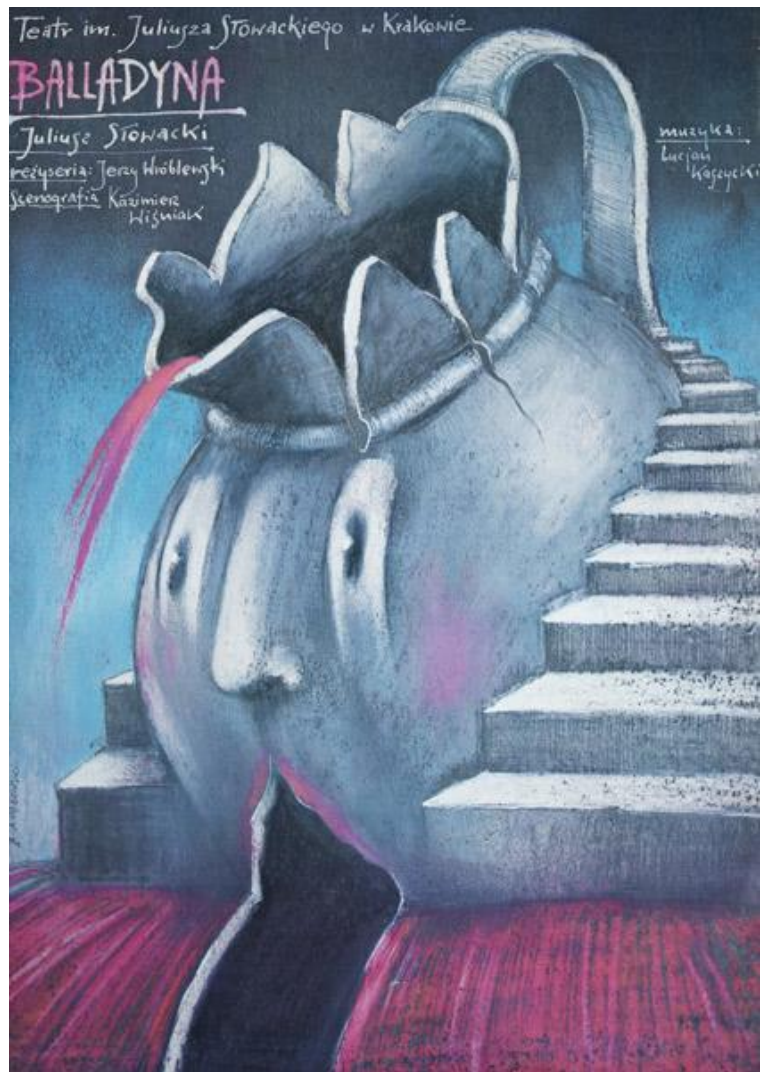
Wyraz **dziewo** użyty w wypowiedzi Kirkora we współczesnej polszczyźnie jest:

A	archaizmem	1	wyszedł z powszechnego użycia w języku
	ponieważ	2	często stosuje się go w potocznym języku
B	neologizmem	3	niedawno pojawił się w języku polskim.

Zadanie 8. (0–1)

Obejrzyj zamieszczony poniżej plakat Andrzeja Pągowskiego do spektaklu teatralnego „Balladyna” według Juliusza Słowackiego.

Andrzej Pągowski za pomocą różnych elementów graficznych przedstawił swoją interpretację dramatu Juliusza Słowackiego. Wybierz jeden z tych elementów i wyjaśnij jego sens w kontekście całego utworu.

Zadanie 9. (0–1)

Wymień bohatera lektury obowiązkowej – innej niż Balladyna – na którego miał wpływ świat fantastyczny. Podaj tytuł utworu i nazwisko autora, wskaż bohatera i wyjaśnij, na czym ten wpływ polegał.

Autor:

Tytuł:

Bohater:

Wpływ świata fantastycznego na bohatera: